

SUCHAREK, Pavol: Súčasná filozofia : Instantné dejiny kontinentálnej filozofie 20. storočia. Prešov : FF PU, 2012. 141 s. ISBN 978-80-555-0642-5

Predkladané dielo má za cieľ ponúknuť sumár kontinentálnej filozofie 20. storočia, ktorý by na pomerne malom priestore predstavil základné filozofické argumenty súvisiace s otázkou subjektu v obsažnom celku, mapujúc pritom nielen takpovediac modernú otázku subjektu, ale aj postmoderný problém hyperreality a mnohoznačnosť termínu subjektu. Tieto skriptá vzhľadom na svoju obsažnosť napĺňajú nielen predpoklady dobre organizovaného a prehľadného učebného textu, ale ponúkajú zaujímavý pohľad aj na kontext vecne zameraných odpovedí, ktoré môžu obohatiť aj náročnejšieho čitateľa.

Pod termínom kontinentálna filozofia, ktorý figuruje v názve práce, chápe autor prevažne francúzsku a nemeckú filozofiu, respektíve žiakov autorov tejto proveniencie, pričom však nezabudol ani na niektorých svetoznámych filozofov z iných európskych krajín (napr. Ortega y Gasset, S. Žižek a ďalší). Tým sa z diela stáva sľubná príručka dejín, ktorá nie je – ako sme zvyknutí – plná redundantných myšlienok a komplexných interpretácií, ale kontinentálnu filozofiu starostlivo predstavuje cez jasne stanovenú perspektívu. Navyše, táto práca nás nielen informuje, ale takrečeno včleňuje do aktuálneho diskurzu, ktorý je zo sémantického hľadiska polyvalentný. Autor totiž nezabúda uviesť aj súčasných francúzskych filozofických autorov (H. Maldiney, M. Henry, J. L. Marion), akiste preto, že sa v tejto frankofónnej literatúre orientuje najlepšie.

Tento text má jasnú a prehľadnú štruktúru, ktorá sa z dôvodu svojho časového určenia začína na prahu 20. storočia filozofiou života a existencializmom, pokračujúc cez fenomenológiu a jej ukotvenie v hermeneutike, cez neomarxizmus a štrukturalizmus až ku postštrukturalizmu a postmoderne vôbec. Možno mohol autor zaradiť medzi úvodných autorov svojej práce autora, ktorý obsahovo aj z predmetnej stránky inšpiroval a ovplyvnil celú kontinentálnu filozofiu a stál pri zrode filozofie 20. storočia – F. Nietzscheho. Zdôvodnil by sa tak tematicky filozofický ráz rôznych autorov (ako sú Jaspers, Foucault, Ricoeur, Deleuze a ďalší). Samotný výber záležití však na autorovi a toto je len metodologická poznámka, ktorá nemá veľkú relevanciu.

Autor odkazuje veľmi dobre na základné problémy jednotlivých autorov, neobchádza pritom vecné súvislosti a naznačuje myšlienkovú líniu medzi nimi, nechce však zostať otrokom historizujúceho myslenia a striktne chronologicky predstavovať autorov na úkor celkovej systematickosti.

Silnou stránkou tohto diela je fakt, že Sucharek sa nebojí ani štylistiky a jazykovo nesprávnych, hoci terminologicky výstižnejších pojmov (napr. viackrát používa termín „rozumenie“ – *Verstehen*, ktorý lepšie naznačuje problematiku procesuálneho poznávania) a zostáva verný týmto výrazom,

ktoré navyše svojím používaním si môžu nájsť adekvátne miesto ako *terminus technicus*. Zaujímavé je, že napríklad u Gadamera sa termínu „rozumenie“ vzdáva (s. 95 – 97), hoci paradoxne práve u neho je používanie tohto slovenského ekvivalentu potrebné. Sám autor totiž naznačuje, že práve ono prebieha na spôsob procesu v reči (s. 96). Okrem toho by sa žiadalo, aby bol tento termín ustálený a aby ho autor používal adekvátne pri iných autoroch – napr. u Diltheya. Hlbšie by sa tak naznačil myšlienkový a jazykový súvis Gadamera a W. Diltheya (s. 12 – 13), ktorého mimochodom Gadamer v značnej miere uznával. Tým by sa na spôsob tradície dal hlbšie analyzovať problém jazyka a mapovať dedičstvo jednotlivých autorov.

Ďalšou silnou stránkou týchto skrípt je fakt, že ich autor postupuje spôsobom logickej postupnosti a od počiatočných jednoduchých termínov prechádza k neskôr zaužívaným štruktúram u neskorších filozofov. Text je preto ľahko zrozumiteľný a nevyžaduje si extrémne schopnosti a širšiu dejinno-filozofickú orientáciu. Možno len odporúčať, aby autor k uvedeným smerom ponúkol v rámci didaktickej pomôcky na záver kapitol spolu s dostupnou literatúrou v rodnom jazyku aj niektoré analytické metódy napredovania v štúdiu: súhrnné tematické okruhy, tézy navrhované pre ďalšie štúdium, analytické otázky reflektujúce najdôležitejšie myšlienky či odporúčanú literatúru v závere práce, ktorá by informovala o iných dodatočných zdrojoch tejto matérie a umožnila všimnúť si niektoré (možno aj dôležité) analógie.

Prácu odporúčam ako veľmi dobrú pomôcku pri štúdiu filozofie 20. storočia, pretože je vo viacerých aspektoch neobvyklým prínosom.

doc. PhDr. Rastislav Nemec, PhD.
Teologická fakulta Trnavskej univerzity
Kostolná 1, P. O. Box 173
814 99 Bratislava